

ЗА ИСТОРИЯТА – С ЛЮБОВ...

**Х юбилейна олимпиада по история и цивилизация – Сливен,
21 – 23 април 2017 г.**

Красимира Табакова

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

От 21 до 23 април 2017 г. в Сливен се проведе Х юбилейна олимпиада по история и цивилизация. Домакин на събитието беше ППИМГ „Добри Чинтулов“ – едно от най-старите училища в България. Със съдействието на РУО – Сливен, в лицето на д-р Бисерка Василева – бивш директор на училището и настоящ началник на РУО, г-жа Кристиана Добрева-Станкова – експерт по история и цивилизация, и г-жа Мариана Милева – настоящ директор на училището, беше осигурена перфектна организация за нуждите на олимпийците и отлични условия за работа за членовете на Националната комисия.

Началото на олимпиадата по история и цивилизация беше поставено през 2008 г. Инициатори са г-жа Христина Маркова – тогава главен експерт по география и история в МОН, със съдействието на Историческия факултет на СУ „Св. Кл. Охридски“ и неговия декан проф. Пламен Митев. След 2009 г. работата продължи Мария Бенова – главен експерт по история в МОН, дългогодишен учител по история в 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, София. През последните три години от Министерството на образованието (2015 г.) координатор на олимпиадата е главеният експерт Радостина Николова – също дългогодишен учител в 164. ГПИЕ „Мигел де Сервантес“, София.

В периода от 2008 до 2015 г. председател на Националната комисия е проф. д-р Пламен Митев, декан на ИФ 2007 – 2015 г., заедно с двамата зам.-председатели – проф. Кр. Табакова и доц. Тодор Попнеделев. От 2015/2016 г. начело на комисията е проф. Табакова, вторият заместник-председател е проф. д.и.н. Диляна Ботева, която отговаря за възрастовата група V – VII клас.

През годините членове на Националната комисия са както преподаватели от Историческия факултет, така и от други научни институции, като: гл. ас. д-р Владимир Станев, доц. Елка Дроснева, проф. Надя Манолова, проф. Т. Мишев, доц. д-р. Георги Николов, гл. ас. д-р Радослав Спасов, гл. ас. д-р Кирил Господинов, доц. Даниел Вачков – Институт за истори-

чески изследвания и учител в НГДЕК, доц. Веселина Вачкова – учител в НГДЕК, и др.

В комисията задължително се включват учители от София и страната. През 2016 – 2017 г. в комисията за VII клас, начело с проф. д.и.н. Дилияна Ботева, са: Диян Бухчев – директор на ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ в с. Калековец, Пловдивско; Милен Налбантов – СУ „Методий Драгинов“ от с. Драгиново, общ. Велинград, обл. Пазарджик; от София: Цветана Дойкова – учител в 135. СУ „Ян Амос Коменски“, Александър Иванчев от НГДЕК „Константин-Кирил Философ“. В комисията за XII клас, начело с доц. д-р Тодор Попнеделев, декан на Историческия факултет, са включени: ас. Бистра Стоименова – ДИУУ, СУ „Св. Кл. Охридски“; д-р Катя Бенчева – учител в 31. СУЧЕМ „Ив. Вазов“, Кирил Славчев – НППГФ, и д-р Ана Рабаджийска от ПМГ „Константин Величков“, Пазарджик.

Сред учителите, които участваха през годините, ще спомена имената на: д-р Екатерина Михайлова – дългогодишен учител в 44. СОУ, понастоящем експерт в ЦОПУО към МОН; Теменужка Топчиева – Златоград, обл. Смолян; Теодора Борисова – НГДЕК, София; Нели Геновска – IV ЕГ „Фредерик Жолио Кюри“, Варна; Кина Котларска – понастоящем директор на СУ „Ем. Станев“, В. Търново; Дафина Николова – СУ „Г. Бенковски“, Тетевен; Иван Занов – СУ „Анастасия Димитрова“ – Силистра; Силвия Калпакова – 9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, София; Галя Иванова – СУ „Н. Катранов“, Свищов и др.

Работата на учителите в Националната комисия е изключително важна за нас, защото те са практики, работят по места с различни деца, включително и от малцинствата.

Средно в олимпиадата се включват около 4500 деца от всички класове на общинско ниво и около 3000 – в областния кръг. Тази година 110 ученици бяха допуснати до националния кръг, като преподаватели по история осъществяват преглеждането по места, а Националната комисия арбитрира допуснатите до националния кръг писмени работи.

Провеждането на олимпиадите изисква голяма отговорност и организационни качества. Първата олимпиада беше проведена през 2008 г. във Враца. Благодарение на енергията на експерта в РИО – Враца, Румяна Цветкова и домакините от СУ „Хр. Ботев“ всичко премина в изключително творческа атмосфера. При всяка олимпиада на учениците се осигурява възможността да посетят най-забележителните исторически и културни обекти в съответния град. В тази първа среща на олимпийците по история участваха 104 представители от 18 области.

През следващите години олимпиадата се проведе в Ловеч (2009), Видин (2010), Хасково (2011), Шумен (2012), Благоевград (2013), Казанлък (2014), Пловдив (2015), Созопол (2016), Сливен (2017). Навсякъде органи-

зацията беше безупречна, бяха осигурени всички необходими условия за настаняването на участниците и провеждането на състезанието. Сериозна-та подкрепа на експертите по места – Владко Вълчев (Видин); Красимира Джисова (Хасково); Мила Манова (Ст. Загора), Асен Василев (Пловдив), Деян Божинов (Бургас) и др., направи възможно успешното реализиране на всяка от олимпиадите.

През годините натрупахме опит и се опитахме да подобрим формата, който първоначално се доближаваше до този на матурите и Националното външно оценяване. Впоследствие увеличихме задачите с отворен отговор, като тази година заложихме именно на тях. Стремим се да накараме децата да мислят и да прилагат уменията, необходими за работа с исторически източници от различен характер – документи, илюстрации, работа с историческа карта.

Вторият етап от Националния кръг на олимпиадата е събеседване с допуснатите участници. Целта е да разберем каква е тяхната мотивация, начин на мислене, историческа култура, познаване на историята на родния край, интерес както към миналото, така и към съвременните проблеми.

Основната идея при провеждането на подобен тип състезания, каквато е олимпиадата по история и цивилизация, е да мотивираме децата, да предизвикваме техния интерес към миналото на родния край, на страната, на света. Всеки има различни интереси, но общото е погледът към всичко онова, което се е случвало и е оставило трайна следа върху начина на мислене, битието на хората, които създават културните ценности, преминали през вековете.

Емоцията за децата, учителите и техните родители е много голяма по време на олимпиадата. При по-големите мотивацията да участват, е както интересът към историята, така и чисто практическа – да почувстват състезателния дух и спортната треска като един етап към изпитите в университетта. При по-малките това са любопитството, емоцията, желанието за изява.

Ще посоча за пример Николай Николов от Враца – участник в олимпиадата през 2009/2010 г., тогава в VII клас, с ръководител Малина Тодорова, а през следващите години и във всички, които следват. За него най-важното е срещата с връстниците, със специалисти по история, което го кара да работи и мечтае за още по-големи постижения.

Излъчените лауреати при XII клас са от различни градове и типове училища. Но и тук има зависимости, които разкриват усилията на учителите, даващи всичко от себе си, за да подготвят своите възпитаници. За периода 2011 – 2017 г. ще дадем за пример само няколко училища: трима лауреати от ПМГ „Св. Кл. Охридски“, Силистра – 2012, 2014, 2015; по двама от ЕГ „Пловдив“ (2012, 2014), 91. НЕГ „Проф. Константин Гьльбов“, София (2015, 2016); ПМГ „Д. Чинтулов“, Сливен (2016, 2017); 9. ФЕГ „Алфонс

дъо Ламартин“ (2014, 2017), НГДЕК „Св. Константин-Кирил Философ“ (2014, 2016), ПМГ „Проф. Емануил Иванов“, Кюстендил (2014, 2016) и др.

На олимпиадата в Сливен излъчените трима лауреати в XII клас са: Аделина Фендрина – представител на училището домакин ППМГ „Добри Чинтулов“, с най-висок резултат от писмения изпит, Йордан Р. Йорданов – 9. ФЕГ, София, и Теодор Андреев – ученик от ГПЧЕ „Йордан Радичков“, Видин.

Лауреатите от XII клас за периода 2011 – 2017 г.¹⁾

2011 г. – Хасково		
Тодор Данчев Тодорински	ГПЧЕ „Ив. Вазов“	Смолян
Славена Галинова Койчева	12. СУ „В. Грънчаров“	Г. Оряховица
Боряна Росенова Русева	Гимназия „Хр. Ботев“	Попово
Траян Пламенов Димитров	I ЕГ	Варна
2012 – Шумен		
Явор Йорданов Стойчев	ПМГ „Св. Климент Охридски“	Силистра
Мартин Георгиев Чорбаджийски	127. СУ „Иван Денкоглу“	София
Гергана Иванова Иванова	ПМГ „Гео Милев“	Ст. Загора
Иван Димитров Пернев	ЕГ „Пловдив“	Пловдив
2013 – Благоевград		
Борис Бойков Иванов	СМГ „П. Хилендарски“	София
Господин Стоянов Тонев	ПМГ „Нанчо Попович“	Шумен
Даниел Красимиров Димитров	ХГ „Св. св. Кирил и Методий“	Казанлък
Жанета Николова Желязкова	СУ „Вичо Грънчаров“	Г. Оряховица
Иван Василев Петров	Гимн. „Хр. Ботев“	Дупница
Мартин Петров Кирилов	164. ГПИЕ „М. де Сервантес“	София
2014 – Казанлък		
Благовест Николов Илчевски	ЕГ „Пловдив“	Пловдив
Викторио Захариев Сердаров	ГПЧЕ „Ив. Вазов“	Смолян
Елица Христова Грънчарова	9. ФЕГ „Алфонс дъо Ламартин“	София
Иво Йорданов Мирчев	ПМГ „Проф. Емануил Иванов“	Кюстендил
Светослав Павлинов Мишев	ХГ „Св. св. Кирил и Методий“	В. Търново
Стойо Ясенов Тетевенски	ЧПГЧО „Челопеч“	с. Челопеч, Софийска обл.
Тодор Светозаров Джонев	НГДЕК „Св. Константин-Кирил Философ“	София
2015 – Пловдив		
Иван Красимиров Савов	ПМГ „Св. Климент Охридски“	Силистра
Мартина Стефанова Седова	СОУ „Георги Измирлиев“	Горна Оряховица

Александър Димитров Пейчев	91. НЕГ „Проф. Константин Гълъбов“	София
2016 – Созопол		
Анита Валентинова Стоянова	ПМГ „Проф. Емануил Иванов“	Кюстендил
Боян Дафинов Каменов	ГПЧЕ „Хр. Ботев“	Кърджали
Георги Георгиев Павлов	НГДЕК „Св. Константин-Кирил Философ“	София
Даниела Стефанова Иванова	ПМГ „Добри Чинтулов“	Сливен
Деница Руменова Асенова	91. НЕГ „Проф. Константин Гълъбов“	София
Елица Емилова Симеонова	СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Радомир
Ивайло Красимиров Тихолов	ПМГ „Акад. Н. Обрешков“	Разград
Калояна Ганчева Янкова	ПМГ „Акад. Ив. Ценов“	Враца
Стоян Драгомиров Димитров	ПМГ „Добри Чинтулов“	Сливен
2017 – Сливен		
Аделина Георгиева Фендрин	ПМГ „Добри Чинтулов“	Сливен
Йордан Радомиров Йорданов	9. ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“	София
Теодор Емилов Андреев	ГПЧЕ „Йордан Радичков“	Видин

Ролята на учителя е безспорна – той предизвиква интереса, предразполага учениците да погледнат с други очи към миналото и настоящето. Ако проследим представянето на малките, ще видим че и тук има ученици както от големите градове и от училища с авторитет и традиции, така и от по-малки селища. Ще дам за пример заелия първо място през 2015 г. Веселин Манчев от гр. Земен, Пернишко; както и Ваня Стойчева от СОУ „В. Левски“, гр. Главиница, Силистренско, с постижение от 5,88, и Мариета Григорова от ОУ „Св. Кл. Охридски“, с. Драганово, Горнооряховско, с оценка отличен 5,63 през 2011 г.; Янка Петкова Кърчева от ОУ „Хр. Ботев“, с. Поповица, Пловдивска област (отличен 5,75); Борислава Тушева Георгиева ОУ „Братя Миладинови“, с. Склаве, Благоевградска област (отличен 5,63) през 2016 г. и др.

Седмокласниците, заели първо място за периода 2011 – 2017 г.

2011 г.		
Елица Емилова Симеонова	СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Радомир
Георги Георгиев Павлов	73. СУ „Вл. Граматик“	София
Камен Каменов Величков	134. СУ „Д. Дебелянов“	София
2012		
Атанас Василев Груев	ОУ „Васил Левски“	Разград
2013		
Мария Недялкова Андреева	ПМГ „Акад. Н. Обрешков“	Бургас

2014		
Димо Красимиров Савов	ПМГ „Св. Кл. Охридски“	Силистра
2015		
Веселин Василев Манчев	СУ „Св. св. Кирил и Методий“	Земен
2016		
Ева Тодорова Тодорова	ОУ „Любен Каравелов“	Русе
Маргарита Георгиева Караиванова	СУ „Николай Катранов“	Свищов
2017.		
Георги Паскалев Апостолов	ППМГ „Акад. Н. Обрешков“	Бургас
Христо Станиславов Иванов	ОУ „П. Р. Славейков“	Варна
Александър Асенов Савов	ОУ „Евлоги Георгиев“	Дупница
Александра Димитрова Найденова	ОУ „Св. Ив. Рилски“	Перник
Виктор Викторов Димитров	ЗІ. СУЧЕМ „Ив. Вазов“	София
Аделина Радинова Топалова	ОУ „Хр. Смирненски“	Хасково

Тази година, 2017, в VII клас децата се представиха отлично – освен тези 6 първи места бяха отсъдени едно второ и 6 трети места. На всички участници бяха раздадени книги, а на малките олимпийци – за пръв път и медали, подготвени от домакините.

Прекрасно е, че в олимпиадите се включват ученици от различни училища – математически гимназии, езикови, професионални и др. Това ни радва, защото виждаме, че има учители ентузиаста, които обичат безкрайно своята професия и предават тази любов към историята и знанието на подрастващите. Ще посочим няколко примера с учители, които подготвят успешно своите ученици за подобен тип състезания. Калина Владова – старши учител по история от МГ „Баба Тонка“ – Русе, на първата олимпиада през 2008 има отлично представил се ученик, а през 2009 в Ловеч извежда лауреат – Калина Гроздева.

Друг пример за сериозна работа е Вилияна Баракова от с. Първомай, Благоевградско, която вече две поредни години извежда отлично представили се ученици. Училищата също се гордеят със своите възпитаници и който и сайт да отворите, ще проследите постиженията им в една или друга област, включително и участието в олимпиадите по история.

Нещо, на което искам да обърна внимание при бъдещата подготовка на участниците в олимпиадата, е, че не бива да се пренебрегват фактологията, датировките и уменията, разбира се. В историята хронологията и фактите са като пътни знаци, те ни служат за ориентир, но също така за аргументация на дадено събитие или становище. В противен случай анализът остава без достатъчно обосновка, което е характерно за други хуманитарни науки.

И все пак, самият факт, че в подобни състезания участват ученици от всички възрасти и класове, ни радва изключително много. Надяваме се техният брой да нараства, а самото участие е доказателство за прекрасния олимпийски дух, който се формира сред подрастващите, и тяхното желание за успех.

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. Разполагам с данните само за посочените години

ABOUT HISTORY – WITH LOVE **10Th Jubilee History Olympiad – Sliven, 21 – 23 April 2017**

✉ **Prof. Krasimira Tabakova**
Faculty of History
University of Sofia
15, Tzar Osvoboditel Blvd.
1504 Sofia, Bulgaria
E-mail: ktabakova@yahoo.com